

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 10Co/408/2013
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5712214333
Dátum vydania rozhodnutia: 31. 03. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Róbert Urban
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2014:5712214333.3

Uznesenie

Krajský súd v Žiline, ako odvolací súd, v právnej veci navrhovateľa POHOTOVOSTĚ, s.r.o., so sídlom Bratislava, Pribinova 25, IČO: 35 807 598, právne zastúpeného Advokátskou kanceláriou Fridrich Paľko, s.r.o., so sídlom Bratislava, Grösslingova 4, proti odporcovi Slovenská republika, za ktorú koná Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, so sídlom Bratislava, Župné námestie 13, o náhradu škody a nemajetkovej ujmy, na základe odvolania navrhovateľa proti uzneseniu Okresného súdu Martin č. k. 10C/200/2012-52 zo dňa 10. júna 2013 takto

rozhodol:

Uznesenie okresného súdu zrušuje a vec mu vracia na ďalšie konanie.

odôvodnenie:

Napadnutým uznesením okresný súd zastavil konanie a postúpil vec Ministerstvu spravodlivosti Slovenskej republiky (ďalej len „MS SR“). Vychádzal z úvahy, že v súdnej veci je daná tzv. delená právomoc (§ 8 O.s.p.), nakoľko časovo následnej právomoci súdu rozhodovať spor (§ 7 ods. 1 O.s.p.) obligatórne predchádza právomoc iného orgánu na predbežné prerokovanie uplatneného nároku na náhradu škody. V prípade nesplnenia predmetnej zákonnej podmienky (predbežného prerokovania) nie je podľa záverov okresného súdu založená jeho právomoc vec prejednať a rozhodnúť.

V tejto spojitosti prvostupňový súd konštatoval, že navrhovateľ predložil len sprievodný list opatrený prezenčnou pečiatkou MS SR, z ktorého vyplynulo, že každá jednotlivá žiadosť o predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody pozostáva zo 6 strán a jej prílohou je plnomocenstvo. Súčasťou sprievodného listu bol zoznam žiadostí o predbežné prerokovanie, ktorý pozostával zo 197 strán. V jednotlivých spisoch okresného súdu, na ktoré navrhovateľ vo svojich podaniach odkazuje, sa tiež žiadosť o predbežné prerokovanie uplatňovaného nároku nenachádzala.

Nakoľko navrhovateľ nedoložil kópiu podanej žiadosti o predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody, okresný súd nemohol preskúmať, či sa predmetnou žalobou navrhovateľ domáha totožného nároku, aký uplatnil voči MS SR. Z rovnakého dôvodu nemohol následne ustáliť, či súdu vznikla právomoc na prejednanie sporu. Zdôraznil, že v sporovom konaní dôkazné bremeno zaťažuje prioritne navrhovateľa, čo platí aj ohľadne preukázania predbežného prerokovania nároku a tým preukázania základnej procesnej podmienky konania - právomoci súdu. Zároveň túto povinnosť nie je možné prenášať na odporcu.

Z opísaných skutočností okresný súd vyvodil neunesenie dôkazného bremena navrhovateľom a nadväzne z dôvodu neodstrániteľného nedostatku podmienok konania (nedostatku právomoci) konanie zastavil (§ 104 ods. 1 O.s.p.) a vec postúpil orgánu príslušnému na predbežné prerokovanie nároku - MS SR. O trovách konania rozhodol podľa § 146 ods. 1 písm. c/ O.s.p. tak, že žiaden z účastníkov nemá právo na ich náhradu.

Proti tomuto rozhodnutiu podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie navrhovateľ, ktorý sa domáhal jeho zrušenia a vrátenia veci na ďalšie konanie. Nesúhlasil so záverom o nepreukázaní predbežného prerokovania nároku na náhradu škody. Predmetnú podmienku konania považoval za splnenú predložením zoznamu jednotlivých žiadostí, ktorý zoznam MS SR potvrdilo. Zopakoval, že odporca nikdy nenamietal okolnosť, že by navrhovateľ v tejto konkrétnej veci nepodal žiadosť o predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody. Vytýkal okresnému súdu, že napriek viacnásobnému označeniu dôkazu, ktorý v konaní žiadal vykonať (oboznámenie sa s príslušným spisom MS SR), tento dôkaz nevykonal a jeho procesný návrh odignoroval bez kvalifikovaného odôvodnenia. Tvrdil, že hoci jeden dôkaz predložil a druhý označil, súd k svojmu záveru nedospel s určitosťou, ale len na základe pochybností.

Odvolateľ s poukazom na koncepciu nezávislosti a objektívnej nestrannosti sudcu zároveň namietal, že vo veci rozhodoval vylúčený sudca. Okolnosť, že krajský súd nevzhladol v navrhovateľom označených skutočnostiach dôvod na vylúčenie sudcu, nič nemení na tom, že v očiach navrhovateľa a objektívne v očiach verejnosti nemožno konajúceho sudcu považovať za nestranného. Rozhodnutie krajského súdu bolo podľa odvolateľa vydané v rozpore s ustálenou praxou iných krajských súdov v skutkovo a právne totožných veciach a je tiež v rozpore s príslušnou judikatúrou Ústavného súdu SR, či Európskeho súdu pre ľudské práva.

Navrhovateľ poukazoval i na procesné pochybenia okresného súdu, keďže konečné meritórne rozhodnutie neprichádzalo v čase jeho vydania do úvahy preto, že „súd v rovnakom rozhodnutí rozhodol aj o zamietnutí návrhu žalobcu na prerušenie konania podľa § 109 ods. 2 písm. c/ O.s.p.“ Okresný súd tiež ignoroval žiadosť navrhovateľa o zrušenie nariadeného pojednávania z dôležitého dôvodu, v dôsledku čoho sa navrhovateľ nemal možnosť vyjadriť k tvrdeniam odporcu. Rovnako sám nemal možnosť navrhnúť dôkazy na podporu svojich protitvrdení, preto došlo k „degradácii zásady kontradiktórnosti“.

Vo vzťahu k výroku o trovách konania poukázal na (ne)účelnosť použitia motorového vozidla s enormnou spotrebou pohonných látok.

Odporca sa k podanému odvolaniu nevyjadril.

Krajský súd, ako súd odvolací, preskúmal vec v rozsahu vymedzenom ustanovením § 212 ods. 1, 2 písm. b/ O.s.p. a bez nariadenia pojednávania (§ 214 ods. 2 O.s.p.) napadnuté uznesenie zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie podľa § 221 ods. 1 písm. f/, h/, ods. 2 O.s.p.

Odvolací súd sa nezaoberal (z hľadiska rozsahu významnou) časťou odvolacej argumentácie navrhovateľa, nakoľko nekorešponduje s obsahom napadnutého rozhodnutia. Nie je totiž možné preskúmať procesné situácie (namietané odvolateľom), ku ktorým v konaní pred súdom prvého stupňa vôbec nedošlo. V tomto kontexte sú všetky námietky o porušení práva na kontradiktórne konanie, o nemožnosti reagovať na tvrdenia protistrany a navrhovať dôkazy, o zamietnutí návrhu na prerušenie konania atď. úplne bezpredmetné.

Nenáležitou je aj námietka o rozhodovaní veci vylúčeným sudcom. Odhliadnuc od okolnosti, že v súdnej veci žiadne rozhodnutie krajského súdu o námietke zaujatosti (ako to uvádza odvolateľ) voči zákonnému sudcovi neexistuje, subjektívny pocit navrhovateľa nie je v tomto smere určujúci. Podstatné skutočnosti odôvodňujúce irelevanciu tvrdenia o konaní „vylúčeného sudcu“ sú jednak explicitné vylúčenie podania námietky zaujatosti samotným navrhovateľom a zároveň vyjadrenie zákonného sudcu, ktorý sa vo veci necítil byť zaujatý. Nadväzne v tomto štádiu konania nie je daný právny dôvod na posudzovanie (ne)zaujatosti konajúceho sudcu nadriadeným súdom.

Je potrebné zdôrazniť, že rozhodnutia iných krajských súdov nie sú v súdnej veci záväzné (§ 135, § 226 O.s.p.) a zároveň väčšia časť nadriadených súdov (zhodne ako konajúci odvolací súd) nevideli dôvod pre vylúčenie sudcu v okolnosti, že predmetom konania je nesprávny úradný postup súdu, na ktorom sudca vykonáva funkciu. Takéto konštatovanie vyplýva i z aktuálnej judikačnej činnosti Najvyššieho súdu SR. Samotná skutočnosť, že predmetom konania je údajný nesprávny úradný postup súdu, na ktorom sudca

vykonáva funkciu, nezakladá pomer sudcu k veci a ani k účastníkov. Osobitosť vzťahu sudcu k štátu umožňuje sudcovi konať a rozhodovať nezávisle a nezaujato vo všetkých veciach, teda aj vo veciach týkajúcich sa štátu, s ktorým tento vzťah po dobu výkonu sudcovskej funkcie má, ako aj vo veciach týkajúcich sa súdu, na ktorom aktuálne vykonáva svoju funkciu (bližšie napr. uznesenia Najvyššieho súdu SR sp. zn. 1Nc 54/2012, 1Nc 16/2012).

Vo vzťahu k samotnému vecnému posúdeniu napadnutého rozhodnutia odvolací súd východiskovo uvádza, že sa nestotožňuje so záverom okresného súdu o existencii delenej právomoci v súdnej veci (bližšie tiež Bureš/Drápal/Krčmář a kolektív, Občanský soudní řád, C.H.Beck, 2006, s. 23). Legitimáciou na autoritatívne rozhodnutie o nároku na náhradu škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom disponuje výlučne všeobecný súd. Inštitút predbežného prerokovania (ako to naznačuje už jeho názov) znamená v podstate len možnosť zodpovednostného subjektu uznať nárok voči nemu uplatňovaný. Takúto možnosť má ktorýkoľvek subjekt občianskoprávných vzťahov s tým rozdielom, že v danom prípade došlo k inštitucionalizácii tejto možnosti zákonnou formou. Uvedenému nasvedčuje aj úprava § 16 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z.z., v zmysle ktorého, ak poškodený na výzvu príslušného orgánu neodstráni nedostatky žiadosti o predbežné prerokovanie, príslušný orgán na takúto žiadosť neprihliada, čo sa však nijako nedotýka práva poškodeného domáhať sa (za splnenia ostatných podmienok) uspokojenia nároku alebo jeho časti na súde.

Nadväzne nie je možné hovoriť ani o neodstrániteľnej povahe nedostatku takejto podmienky konania - predbežného prerokovania.

Procesno-právny rámec dovoľoval niekoľko alternatív postupu (prvostupňového) súdu; výzva na odstránenie vady návrhu, prerušenie konania, zastavenie konania spolu s postúpením veci orgánu príslušnému na predbežné prerokovanie. V uvedených intenciách okresný súd vyzval navrhovateľa na preukázanie podania žiadosti o predbežné prerokovanie nároku a na základe následne ustálených procesných zistení vydal napadnuté uznesenie. Hoci, s poukazom na sporový charakter súdnej veci, zásadu rovnosti účastníkov a dôkazné bremeno zaťažujúce navrhovateľa, nebol neadekvátnym záver okresného súdu o nepreukázaní predbežného prerokovania, odvolací súd sa s jeho procesným rozhodnutím (aktuálne už) nestotožnil.

Predovšetkým je nutné zdôrazniť skutočnosť odvolaciemu súdu známu z jeho rozhodovacej činnosti, v zmysle ktorej odporca nespochybňoval/nenamietal podanie žiadosti o predbežné prerokovanie, „len“ uvedené nepovažoval za úplné/riadne predbežné uplatnenie nároku. Konštatované sa v konkrétnostiach vzťahuje i na prejednávaný prípad. Z podkladov predložených navrhovateľom totiž jednoznačným spôsobom nevyplýva, že si (predbežne) u navrhovateľa uplatnil práve v tomto konaní posudzovaný nárok na náhradu škody a nemajetkovej ujmy. Je pritom nesporné, že databázu návrhov na predbežné prerokovania vytvoril sám navrhovateľ. Vzhľadom na plynutie času a (najmä) vyššie citované ustanovenie § 16 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z.z. je však momentálne potrebné mať za to, že neúplná žiadosť o predbežné prerokovanie nebráni meritórnemu prejednaniu daného nároku pred súdom. Odvolací súd (i v záujme jednotnosti a predvídateľnosti postupu a rozhodovania súdov) zohľadnil tiež skutočnosť, že prvostupňový súd/zákonný sudca v iných totožných veciach o uplatňovaných nárokoch vecne rozhodol.

Opísané východiská, úvahy a závery vo svojom súhrne viedli odvolací súd ku konštatovaniu nepresnosti vo vymedzení právneho základu rozhodnutia okresného súdu (tzv. delená právomoc) a v konečnom dôsledku k odňatiu možnosti konať pred súdom (hoci vzhľadom na postúpenie veci MS SR a už známe stanoviská odporcu i navrhovateľa v podstate len k „čiastočnému oddialeniu“ konania pred súdom). Nadväzne krajský súd napadnuté uznesenia zrušil a vec vrátil na ďalšie (štandardné meritórne) konanie.

Toto rozhodnutie odvolacieho súdu bolo prijaté hlasovaním v pomere hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie n i e j e prípustné.